

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de VVD-raadsfractie, ter
attentie van mevrouw Y. Bijenhof

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
6 juni 2019		UIT - 1988170	9 juli 2019
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
	0546-54 11 11	S. Beltman	DCS - 1965078
Onderwerp			
Schriftelijke vragen over statushouders in de bijstand			

Geachte mevrouw Bijenhof,

Op 6 juni 2019 heeft u ons in een brief vragen gesteld over statushouders in de bijstand. In deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1) Bent u bekend met het bericht uit het FD "Vluchtelingen blijven hardnekkig in de bijstand" en de rapportage van de SER "Ministersversie Integratie door werk - Meer kansen op werk voor nieuwkomers"?

Zowel rapportage als bericht zijn ons bekend.

2) Bent u het met VVD Almelo eens dat het grote aantal statushouders in Almelo die een bijstandsuitkering ontvangen, zeer zorgelijk is en het terugbrengen van de afhankelijkheid van nieuwkomers van de bijstand een speerpunt moet zijn voor de komende periode, waarbij werk de standaard moet zijn in plaats van een uitkering? Zo nee; welke argumentatie kunt u hiervoor dan aanvoeren?

Wij delen uw zorgen. Hoewel werk voor iedere uitkeringsgerechtigde het doel is, is dit in het algemeen voor statushouders nog sterker het geval, omdat voor hen de bijstand vaak wordt gezien als beginpunt van een regulier leven in Nederland. Dat zou niet zo moeten zijn.

3) Wat zijn volgens u de oorzaken van het grote aandeel uitkeringsontvangers onder nieuwkomers in Almelo?

Wij denken aan het volgende:

- De meeste statushouders beginnen met een uitkering, omdat men in Nederland eerst weer een eigen bestaan moet opbouwen. De duur van de uitkering verschilt.
- Statushouders volgen in de regel eerst een inburgeringstraject, dat enkele jaren duurt.
- Voor veel statushouders is het lastig om een diplomaerkenning te krijgen of om te voldoen aan de andere en soms hogere eisen die in Nederland op de arbeidsmarkt worden gesteld. Het taalniveau en een verschil in cultuur maakt aansluiting vinden vaak lastig.
- Regelmatig is er bij statushouders sprake van psychische klachten door trauma's vanwege een oorlogssituatie.

- Sommige bedrijven ervaren de bureaucratie, de gedeeltelijke beschikbaarheid (vanwege de inburgering) en de taalbarrière als een hoge drempel om een statushouder aan te nemen. Er is een grote behoefte aan leer-werktrajecten waarbij een statushouder gelijktijdig de taal leert en werkervaring opdoet op de Nederlandse arbeidsmarkt. Het aanbod hiervan is nog laag. Onze inzet is om daar met taalaanbieders en bedrijven vorm aan te geven.

4) Beschikt u over cijfers van het huidige aandeel statushouders in Almelo die een uitkering ontvangen, met een uitsplitsing naar type uitkering, afkomst en verblijfsduur in Nederland?

a) Zo ja, kunt u deze met de Raad delen?

b) Zo nee, bent u bereid hier onderzoek naar te doen en dit alsnog te delen?

Wij beschikken niet over alle cijfers waar u om vraagt. In regionaal en landelijk verband werken we aan monitoringsindicatoren. Vanuit de cijfers die wij nu al wel beschikbaar hebben weten we dat er 315 statushouders (personen die vanaf begin 2014 een verblijfvergunning asiël hebben gekregen overeenkomstig de definitie van Divosa) in Almelo gehuisvest zijn. Daarvan zijn er 220 afkomstig uit Syrië, 45 uit Irak, 15 uit Eritrea en 35 uit andere landen. Van deze statushouders heeft 83% een bijstandsuitkering.

5) Hoe is de verhouding opvang van statushouders in Almelo t.o.v. omliggende gemeenten?

De taakstelling huisvesting statushouders die wij van rijksweg opgelegd krijgen, is afgestemd op het aantal inwoners. Dat geldt voor iedere gemeente. Almelo heeft voor het eerste halfjaar van 2019 een taakstelling van 25 statushouders. Almelo kende in mei 2019 een achterstand op de taakstelling van 36. In de omliggende gemeenten was eveneens sprake van een achterstand. In Borne: 4, Tubbergen 8, Twenterand: 14, Wierden: 11, Hof van Twente: 15, Hengelo: 12 en Enschede: 33.

6) Welke daling of stijging is te zien van het percentage uitkeringsontvangers van statushouders in Almelo na het behalen van het inburgeringstraject?

a) Neemt dit af en zo ja, in welke mate?

b) Zo nee, welke verklaringen zijn hiervoor te geven?

De instroom van statushouders is een dynamisch proces waarbij er steeds nieuwe mensen met verschillende achtergronden instromen. De instromers hebben vervolgens langere of kortere tijd nodig om het inburgeringstraject te doorlopen. Een daling of stijging van het aantal ingeburgerde statushouders met een uitkering is daarmee ook weinig zeggend. Wel zien wij dat het aantal statushouders met een bijstandsuitkering daalt van 95% in 2015 naar 83% in 2018.

7) Bent u het met de VVD Almelo eens dat het huidige inburgeringstraject in Almelo meer gericht zou moeten zijn op arbeidsparticipatie? Welke onderdelen in het huidige inburgeringstraject leiden concreet en meetbaar tot meer arbeidsparticipatie en hoe gaat u dit verbeteren? Hierbij meegenomen de Nieuwe Wet Inburgering in 2021.

Wij zijn van mening dat inburgering zo veel en zo snel mogelijk moet zijn gericht op arbeidsparticipatie. Wij zien positieve resultaten van jobcoaching, interculturele begeleiding en het geven van extra tijd/aandacht door werkgevers.

Onze inzet is dat werken en leren waar mogelijk worden gecombineerd. Daarbij moet zoveel mogelijk maatwerk worden geleverd. Omdat de arbeidsmarkt regionaal werkt, willen we ons inzetten voor regionaal beleid en een regionale infrastructuur waar het gaat om statushouders te laten instromen op de arbeidsmarkt.

8) Een deel van de grote golf vluchtelingen die in 2016-2017 naar Nederland is gekomen, zal in de loop van volgend jaar het einde van de inburgeringsperiode bereiken. Worden hiervoor in Almelo speciale maatregelen voorbereid, en hoe zullen consequenties worden verbonden aan verwijtbaar niet inburgeren door nieuwkomers?

Wij houden rekening met extra inzet die voor deze mensen nodig is qua begeleiding naar de arbeidsmarkt. Daar waar sprake is van verwijtbaar handelen, zullen wij de mogelijkheden tot sanctioneren zo veel mogelijk benutten.

Daarbij zullen we overigens rekening moeten houden met het feit dat DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) hier ook een rol in heeft en dat er niet dubbel wordt gestraft.

9) Op welke manier bent u bereid stappen te zetten om te zorgen dat nieuwkomers in Almelo die verwijtbaar niet inburgeren en van wie het verblijfsrecht (nog) niet ingetrokken kan worden, (ook nu al) worden gekort op hun uitkering?

Onze inzet is dat alle uitkeringsontvangers, die verwijtbaar, onvoldoende doen om aan het werk te komen worden gesanctioneerd. Onderdeel daarvan is een stringenter beleid op de beheersing van de Nederlandse taal.

Iedere uitkeringsgerechtigde, vallend onder de wet Taaleis die niet voldoet aan de taaleis, krijgt taallessen aangeboden. Daarnaast zetten wij in op een strikte handhaving van artikel 18b

Participatiewet. Dit betekent dat iedere uitkeringsgerechtigde die het Nederlands niet op minimaal niveau 1F beheerst, zich naar vermogen moet inspannen om dat niveau wel te bereiken.

Wanneer wel wordt voldaan aan de minimale eisen van artikel 18b Participatiewet, maar het in het individuele geval noodzakelijk is dat de uitkeringsgerechtigde het Nederlands op een hoger niveau beheerst om aan het werk te kunnen komen, zullen wij taalscholing als verplichting opleggen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,